

Datamanagement leeft. Er worden veel projecten opgezet door landelijke werkgroepen en binnen universiteiten. Maar eenheid in het beleid, laat staan de praktijk, ontbreekt. Het LCRDM moet samenhang brengen. *Marika de Bruijne*

LCRDM staat voor Landelijk Coördinatiepunt Research Data Management. Om de vele initiatieven op dit gebied bij elkaar te brengen, vroeg de VSNU aan SURFsara om een landelijk coördinatiepunt op te richten voor wetenschappelijk onderzoek in Nederland. Eén van de eerste activiteiten van het LCRDM was een bijeenkomst van experts, met onder andere leden van de SIG Research Data en de UKB Werkgroep Research Data. “Er moet niet nóg een vergaderclubje bij,” riep één van de aanwezigen. En daarmee schetste hij in één keer de ontstaansreden van het coördinatiepunt. Het moet bestaande activiteiten en resultaten op het gebied van Research Data Management (RDM) zichtbaar maken en een gemeenschappelijke aanpak van belangrijke vraagstukken bevorderen. De rol van het LCRDM is faciliterend. Ingeborg Verheul, aanspreekpunt van het LCRDM bij SURFsara, vertelt: “De input komt van deskundigen van deelnemende instellingen.”

Online informatiebronnen

Verheul: “We bieden de Nederlandse onderzoeker een online informatie-infrastructuur, bestaande uit een website en een online platform voor werkgroepen. De website bevat informatie over datamanagement, ook bedoeld voor het algemene publiek. Op het platform kunnen onderzoekers specifieke vragen stellen, richtlijnen en best practices vinden en contactgegevens opzoeken van bijvoorbeeld een juridische specialist die veel weet over zeggenschap. Ook komt er een digitale nieuwsbrief die eens per maand wordt verzonden naar geïnteresseerden.”

Roadmap RDM

Tevens heeft het LCRDM de zogenoemde roadmap Research Data Management opgesteld die de huidige situatie van RDM in Nederland beschrijft. Daarvoor heeft SURFsara een dertigtal

Met een online informatie-infrastructuur brengt het Landelijk Coördinatiepunt Research Data Management wel structuur aan voor onderzoekers.

illustratie Kito/Kitocartoons.com

Landelijk Coördinatiepunt Research Data Management

LCRDM gaat voor samenhang

deskundigen bij universiteiten en onderzoeksinstellingen om input gevraagd. Verheul: “Uit deze interviews bleken vijf vraagstukken voor veel betrokkenen belangrijk: Bewustwording, Ondersteuning, Juridische Aspecten & Zeggenschap, Financieel en Faciliteiten & Data-Infrastructuur. In de roadmap beschrijven we wat het LCRDM op deze gebieden de komende drie jaar gaat doen.”

De roadmap is besproken met de Stuurgroep Onderzoek en Valorisatie van de VSNU en de vijf vraagstukken worden nu opgepakt door werkgroepen. “Voor de werkgroep Juridische Aspecten en Zeggenschap zijn al twee trekkers gevonden: Marlon Domingus van de EUR en Esther Hoorn van de RUG. Zij zijn al begonnen.”

Verder heeft Faciliteiten & Data Infrastructuur prioriteit. “Dat werd als belangrijkste vraagstuk gezien omdat iedere universiteit daar nu - in verschillende stadia - mee bezig is.” Het LCRDM werkt momenteel aan de samenstelling van deze werkgroep.

Met zijn aanpak wil het LCRDM een internationaal voorbeeld zijn. Het project loopt in ieder geval tot eind 2017. Per 2020 moet RDM een vanzelfsprekend onderdeel zijn van het Nederlands wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, aldus de roadmap.

ingeborg.verheul@surfsara.nl

<https://www.surf.nl/innovatieprojecten/duurzame-data.html>

Centrale aanpak met centrale voorzieningen

RDM bij de Open Universiteit

De Open Universiteit heeft in 2014 een Research Data Managementbeleid vastgesteld. Een centrale aanpak met centrale voorzieningen is volgens de betrokkenen de sleutel tot succes. *Jos Rikers*

Onze centrale aanpak start met het implementeren van het beleid door een projectgroep. Naast de projectleider uit de centrale organisatie bestaat deze groep voornamelijk uit ervaren onderzoekers en DANS, extern expert op het gebied van datamanagement en data archivering. Vervolgens hebben we de prioritering van het project bepaald. De kennisachterstand moest worden ingelopen en onderzoekers met acute vragen (wat is een datamanagementparagraaf; hoe schrijf ik een datamanagementplan; waar kan ik data

archiveren) werden als eerste geholpen. Met DANS werd gesproken over mogelijke trainingen en cursussen, waaronder de RDNL-cursus voor data librarians.

Informatie op intranet

Uit deze ervaringen werd geput bij de volgende stap: het formuleren van de ondersteuning voor onderzoekers aan de hand van de verschillende fasen in het onderzoekproces. Het resultaat van deze stap wordt verwoord in een intranet. Bij de informatievoorziening houden we rekening met verschillen tussen wetenschapsgebieden (zoals verschillen in metadata standaarden) en verwijzen we naar externe bronnen, opleidingen e.d. Onze intentie is om van dit intranet een internetsite af te leiden (beschikbaar eind 2016).

De laatste stap is het ontwikkelen

van een interactieve tool die de onderzoeker in de diverse fasen van een onderzoek voorziet van informatie op het gebied van Research Data Management. Deze interactieve tool houdt rekening met de context van het onderzoek en geeft actief tips en richtlijnen aan de onderzoeker, die dan niet meer op zoek hoeft naar informatie. Ook deze tool willen we graag delen als daar belangstelling voor is.

Enkele acute vragen van onderzoekers hebben we al kunnen beantwoorden. OU-onderzoeker Eric Kluijfhout: “Zo heeft het Europese RAGE-project (rageproject.eu), waarvan wij lead partner zijn, gekeken of de datasets die uit het project voortkomen, bij DANS kunnen worden opgeslagen. Een eerste set is bij wijze van test gedeponed. Het bleek echter nog niet praktisch uit-

voerbaar om datasets gedurende het project bij DANS op te slaan en dan onderzoekers uit diverse landen toegang tot die datasets te geven voor het uitvoeren van analyses. Wel heeft DANS ons uitstekend geholpen bij onze verplichting een datamanagementplan te ontwikkelen in de eerste fase van het project.”

Prettig en professioneel

We zijn tevreden over ons centraal Research Data Managementbeleid. Het beleid geeft onze onderzoekers duidelijkheid. Ze kunnen in hun interactie met partners, subsidieverstrekkers en anderen op dit beleid terugvallen. En dat werkt erg prettig en professioneel.

Jos Rikers (MSc) is senior beleidsmedewerker onderwijs en onderzoek bij de Open Universiteit.

Jos.Rikers@ou.nl

AGENDA

22 - 25 februari • Amsterdam
Digital Curation Conference
Het thema van deze conferentie is 'Visible data, invisible infrastructure'.
dcc.ac.uk/events/idcc16

1 - 3 maart • Tokio
Research Data Alliance
De RDA werkt aan het realiseren van open toegang tot onderzoeksdata. Twee keer per jaar is er een bijeenkomst om de voortgang van resultaten van de werkgroepen te presenteren.
rd-alliance.org

13 maart • Amsterdam
Paradisolezingen 2016
Voor de Paradisolezingen heeft de KNAW acht topwetenschappers uitgenodigd te komen spreken over cruciale vragen die de wetenschap de komende jaren denkt te gaan beantwoorden. De lezingen vinden plaats op zondag van 11.00 tot 13.00 uur in Paradiso te Amsterdam.
knaaw.nl/actueel/agenda

22 - 23 maart • Amersfoort
ICT.OPEN 2016
Tijdens deze jaarlijkse conferentie voor onderzoekers op het gebied van ICT en micro-elektronica ontmoet de wetenschap elkaar.
www.ictpen.nl

4 april • Amsterdam
InterScience
De Jonge Akademie organiseert een serie publieksbijeenkomsten waarbij verschillende leden vanuit hun eigen vakgebied eenzelfde thema belichten.
dejongeakademie.nl

20 mei • Amsterdam
Bijeenkomst eHumanities
Tijdens deze bijeenkomst wordt teruggeblikt op 5 jaar Computational Humanities: wat hebben we geleerd?
ehumanities.nl

31 mei - 3 juni • Bergen
IASSIST 2016
Het thema van dit jaarlijkse IASSIST-event is 'Embracing the 'data revolution': opportunities and challenges for research'.
iassistdata.org/conferences

7 - 9 juni • Göttingen
Internationale Conferentie over Electronisch Publiceren
Wetenschappers, uitgever, docenten, librarians, ontwikkelaars en andere stakeholders komen samen tijdens dit event en delen ervaringen vanuit de eigen context.
meetings.copernicus.org/elpub2016

9 - 10 juni • Belval
DHBenelux - Conference for Digital Humanities Research
Deze conferentie op het gebied van digitale geesteswetenschappen wordt voor de derde keer georganiseerd.
dhenelux.org